

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta " 3.— " 4.50 "
za četrt leta " 1.50 " 2.25 "
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov.,
v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbo brez priložene naročilnice se
upravnštvo ne ozira.

EDINOST

Oglas in oznanila se račune po 8 nov
vrsticah v petitu; za naslove z debelimi
črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga
obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd.
se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza
Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti
frankovano ker ne frankovana se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate pre-
jema upravnštvo Piazza Caserma št. 2
Odprte reklamacije o proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinost je moč«.

Vabilo na naročbo.

Ob koncu zadnjega četrletja va-
bimo svoje naročnike, da pravočasno
ponové svojo naročbo in da skušajo
nam pridobiti novih naročnikov. Časi
so resni, in morda se nam bliža doba,
ko bode narod slovenski krvavo po-
treboval ne od visnih glasil, zahte-
vajočih prava naša ne oziraje se ne
na desno ne na levo. Nam je resna
volja, pri katerih-si-bodi odnosajih
brezobzirno zagovarjati narodni naš
interes, a v tem boji trebamo duševne
in gmotne podpore naroda. Kdor se
torej strinja z našimi načeli, stopi
hitro v naš krog.

Cena listu je:

za vse leto . gl. 6.—
za polu leta " 3.—
za četrt leta " 1.50

Uredništvo in upravnštvo.

Naš položaj.

V zgodovini narodov ne najdemo pač
niti jednega, ki bi bil vrhunec blagostanja
ali slave svoje dosegel kar čez noč. Vsak-
teremu bilo je vsojeno boriti se za svoj
obstanek ali za gospodstvo svoje z veliki-
mi, težavnimi sredstvi. Potoke krvi so pre-
lili, nemilih usod prebili, pod katerih šte-
vilom bi bil naš mali narod slovenski že
izginol, kakor izgine iskrica v velikem po-
žaru — vse to pač, predno so si prese-
kali stezico do samostojnosti svoje.

V ožgled temu je boj naš za obsta-
nek prava in pravcata igrača!

Kajti nam ni prelivati krvi za usodo
našo; in nam izgubljati število za števi-
lom svojih rojakov v sužnosti in divjem
krvavem boji; kajti naš boj je boj du-
ševni, ob katerem se številno brez o-
vire moremo množiti in vojsko našo z

vedno naraščajočimi četami krepiti, samo
da ostajamo v svojem, domačem taboru,
da se centralizujemo in ne proda-
jamo svoje rodne krvi in svojih vzvišenih
uzorov lahkomišelnemu tujcem potom renegat-
stva, potom nezvesti politične.

Ne bomo tajili, da je resnični polo-
žaj slovanskih narodov v Evropi jako težko
spoznati, a nemogoče to ni in v dru-
gem obziru moramo javno pred celim sve-
tom izreči, da je dosega naših, to je slo-
vanskih ciljev odvisna jedino le od njih
pravega izpoznanja, to je, položaja slovan-
ske politike v Evropi.

Da tega položaja niti naši politični
nasprotniki ne izpoznavajo, je, in sicer v
njihovo lastno kvar, resnično, a ne
čudimo se jim zaradi tega, kajti njihova
usoda je z družimi besedami: posledica
organične razvratitve v kompo-
ziciji zemskih stvari, da "bes-
ne" proti oni masi, ki je potem
kemične analize stvarstvu od-
menjena, gospodovati najpo-
sled na tem planetu.

Ako mi vse to vrenje in hrmenje,
to zaganjanje in pehanje političnih atomov
drug ob drugega zares strokovnjaš-
kim očesom opazujemo, moramo priti do
skončetka, da najburnejši od njih in naj-
nemirnejši med njimi polagoma doigra-
vajo svojo, po naturi jim odkaza-
no nalogo, to je: oni izginevajo,
strti po lastnem pokončevalnem ele-
mentu, v brezbitno prošlost!

Marsikomu izmed naših čitateljev zdelo
se bode morebiti obskurno, kar jim pola-
gamo danes na um, doprizarvši, da se s tem
uprašanjem v tej obliki še do danes
nisimo pečali; a prosimo jih, da nam sle-
dijo za nekaj trenotji v ona tamna zave-
tja našega duha, kamor se le malokdo in
malokdaj upa podajati — v sfero skraj-
nega opazovanja politične materije na tem
svetu.

vednost, hitro natlačil s tobakom svojo lulo
in bežal iz hiše, a poredneži so se bili že
razkropili.

— Ne, ti mi ne uideš! kričal je žu-
pan in tiščal za roko človeka, oblečenega
v preobrnjen kožuh. Žganježgalec se je
poslužil priložnosti in približal se, da bi
pogledal v obraz temu rušitelju javnega
miru; a hitro je odskočil nazaj, ko je za-
gledal dolgo brado in strašno našemljeno
postavo. — Ne, ti mi ne izmuzneš! kričal
je župan in pehal svojega ujetnika narav-
nost v hišo, v katero je šel mirno, ne da
bi se branil, kakor domov. "Karpo, odpri
sobo!" rekel je župan slugi. "V temno
sobo ga zapremo! Potem izbudimo pisarja,
zberemo slugo, polovimo vse te maloprid-
neže in še danes jih obsodimo vse!"

Sluga je zaropotal z neveliko visečo
ključavnico in odprl zapor. V tem trenutku
se je iztrgal ujetnik, posluživši se teme, z
nenavadno močjo iz njegovih rok.

— Kam? zakričal je župan in za-
grabil ga še krepkeje za vrat.

— Pusti me, saj sem jaz! zaslišal se
je tenek glas.

— Ne pomaga nič! ne pomaga nič,
bratec! Cvili, kakor peklenšček, ako hočeš,
ne le kakor baba, a mene ne premotiš!
in pehnil ga je v temni zapor tako, da je

S kratka: v čem sestaje politika in
kaj je po naravi njeni element?

Politizovali so že prvi narodi, prve dru-
žine človeške na zemlji. Nesličnost, ne-
jednakost v njihovi navadi, značaju in pri-
dobščinah i lastinah v eksistenci tirala je
do nasprotstev; bahati in mogočnejši tla-
čil in mučil je bornejšega in pohlevnej-
šega, a poslednji branil je svoj obstoj na
podlagi pravice obstanka proti tlačitelju.

Tem potom so nastali prepiri in kr-
vavi boji in močnejši, a tudi surovejši po
naravi, premagoval je, dosledno, krotkej-
šega.

Iz tega je sledilo, da čim divjeji so
bili rodovi človeški, čim huje je prevla-
dovala krutost in barbarstvo, surovost in
neolikanost v narodih, tem gostejši so bili
krvavi pretepi in pokončevalne vojske na
sveti. Že po naturi olikanejši element bil
je le skromno zastopan mej narodi, ker
ni imel prostora razširjati svoj
poveljevalni upliv mej bar-
barstvom; sila živalske kruto-
sti porazala je v jednemer bla-
gi, po njem zasejani sad in kr-
vavi valovi pustošili so polje
duha in omike.

A to ni trajalo — po naturi
usojeno je bilo razdivjanje atomov, da se
razbijejo v nič in onemogli sesedejo v
neslavno pozabnost, deloma pak,
da njihovo bojno hrmenje preide v raz-
žitno brbljanje, to je, besedno politizova-
nje in prepir z stalno miroljubnimi in krot-
kimi, po naturi omikanimi narodi. Le-ti jeli
so se bolj in bolj siriti, ker onemogli
tiran ni zabranjeval več v toliki meri nji-
hovih pravic po doslej, zatoraj je stopil
olikani živelj iz svojega zakritja na plano
in si tako utrdil ter zagotovil obstoj na
veke.

In tu se je jelo opazovati, da zares
in stalno omikani element je je-
dino le stalno krotki in miroljubni ele-
ment in le njemu usojeno je po ke-

ubogi ujetnik zaječal, ko je pal na pod,
a sam se je odpravil s slugo v pisarjevo
hišo, za njima se je pa dvignil kakor la-
dija žganježgalec.

Zamišljeni šli so vsi trije s ponikne-
nimi glavami, kar zakriče pri ovinku v
temno ulico vsled silnega udarca po ust-
nicah in dobe jednak krik v odgovor. Žu-
pan je odprl svoje oko in z začudenjem
zagledal pisarja z dvema slugama.

— Jaz sem namenjen k tebi, gospod
pisar!

— A jaz k tvojim uslugom, gospod
župan!

— Čudne reči se gode, gospod pisar!

— Res čudne, gospod župan!

— Kaj pa?

— Hlapci razsajajo v celih krdelih
po ulicah! Tvoje milost poveljujejo s ta-
kimi besedami, da je kar groza; še pijan
Moskal bi se jih bal izgovoriti s svojim
nečistim jezikom. (Vse to je govoril suhi
pisar v pisanih hlačah in rujavem žiletu,
kakor vinsko drožje, s stegovanjem vrata
in stiskanjem ga takoj v prejšnji položaj.)

— Bil sem že nekoliko zadremal, in ti
prokleti rogovileži so me spravili iz po-
stelje s svojimi nesramnimi pesnimi in ro-
potanjem! Hotel sem jim nekoliko naviti

miji stvarstva živeti najdalje
in vladati kot poslednjemu na
sveti! Vsi drugi nego miroljubivi atomi
morajo postati žrtva zgodne minolosti, ker
divjosti na zemlji ni obstan-
ka! — — —

Ali nimamo toraj pri tem opazovanji
in razmotrivanji resničnega političnega živ-
lja na sveti mi Slovani uzrok, tolažiti
se in veseliti se našega položaja, ki je
bolj bodočnost, nego sedanjost
naša?

Da! naš položaj ni naša sedanjost,
naš položaj je bodočnost ali odtav
srečne bodočnosti naše!

Kajti mi Slovani smo — kar smelo
pred celim svetom izjavljamo, —
oni krotki, po naravi za omiko in pravo
srečo človeško odmenjeni element, — to
znači vedno rastoče razširjevanje slovan-
vanskega upliva, slovanske samostojnosti
na sveti!

Zatoraj nam ni biti nemirnimi, bojaz-
ljivimi, ako se nam je v sedanjem poli-
tičnem vrenji zvati "trpinom" —
vse to bode prominulo, mora pro-
minuti, moč prirode prišli nasprot-
stvo naše, odmakniti se raz stališče tla-
čiteljstva, umakniti se, krotkemu,
a srečnejšemu elementu, nego je óno
v krutosti svoji!

In da se to čisto dogaja v naših
dneh, nam-li ni v tolažbo opaževati, kako
se politični nasprotnik naš muči in ubija
z načini, vedno na novo izmišljenimi,
a v posmeh mu brezuspešnimi
načini: zatreti naš mogočni in krep-
ki slovanski živelj? Nam-li ni v tolažbo opa-
ževati, kako so postali iz krvavih bojov-
nikov onemogli besedičarji, nervozni obo-
ževalci gole fraze!

V ožgled temu faktu moramo v to-
lažbo priznavati si, da naš položaj ni
tako kočljiv, kakor ga je smatrati le na
videz; ni nam bojevati se bogaigavedi s
kacimi duhomornimi naporji, naše

strune, a jedva sem obul hlače in oblekel
žilet, so izginili, kakor kafa v vodi. Naj-
glavnejši nam vendar ni ušel! Sedaj pre-
peva v oni koči, v katero se zapira ujet-
nike. Kar hrepenel sem spoznati tega
ptička, a njegovo obličje je tako zamazano
s sajam, kakor hudičevo, kateri kuje ve-
rige za grešnike.

— Kako je pa oblečen, gospod pisar?

— V črnem preobrnjenem kožuhu,
ta pasja noga, gospod župan!

— Ali pa ne lažeš, gospod pisar?
Kaj, ako sedi ta rogovilež sedaj pri meni
v zaporu?

— Ne, gospod župan! Ne zameri, ti
sam si se nekoliko zmotil.

— Prinesite luč, ga pogledamo!

Ko so prinesli luč in odprli vrata, —
je župan kar zakričal od začudenja, za-
gledavši pred seboj svakinjo.

— Povej mi, prosim, — ga je nago-
vorila ona: — ali te je popolnoma pamet
zapustila? Je li bila v tvojej jednooki bu-
tici le mrvice razuma, ko si me treščil v
temnico? Sreča, da se nesem udarila ob
železno kljuko. Ali ti nesem dejala, da
sem to jaz? Kar zgrabil si me, prokleti
medved, s svojimi železnimi tacami in
pahnil me! Da bi te hudirji pahali na
onem svetu! . . .

PODLISTEK.

Majska noč, ali utopljenica.

Ruski napisal N. V. Gogolj, prevel V. K. Ratimir.

IV.

Fantje se razveseljujejo

(Dalje.)

— Izvrstna pesen, prijatelj! rekel je
žganježgalec, naklonil nekoliko glavo na
stran in obrnil se k županu, kateri je ka-
kor okamenel, ko je videl tako drznost. —
Prekrasno! le škoda, da se spominjajo žu-
pana z ne prived pristojnimi besedami . . .

In on je zopet položil roke na mizo
z nekakim sladkim smehljajem v očeh,
hoteč še poslušati, ke je pod oknom gro-
mel krohot in krik: "znova, znova!" Ven-
der je bistro oko moglo kmalo opaziti, da
ni držalo začudenje župana na jednom
mestu. Kakor star, skušen maček dopušča
časih neizkušeni miši, da skače okolo svo-
jega repa, med tem pa hitro premišluje,
kako bi jej zaprl pot v luknjo. Še je bilo
jedino županovo oko oprto v okno, a roka
je že dala znamenje slugi, držala za leseno
kljuko pri vratih in nakrat se je zaslišal
na ulici krik . . . Žganježgalec je pridružil
k številu mnogih svojih zaslug še rado-

orožje je edino le naša slovanska zavest in vztrajnost v svojem slovanskem elementu in zavest, da mi ostanemo!

Da pak je dosega naših ciljev mnogo težavnejša, nego bi po naravi smela biti, uzrok ni samo politično, marveč tudi materialno nasprotstvo naše in to čutimo zlasti mi avstrijski Slovani, osobito pa mi Slovenci.

Ne moremo sicer verjeti, da bi se German, Italijan in Madjar trajno mogli posluževati kot orožja proti nam gospodarski in obrtni živeli uničujočega kapitalizma, kajti oni sami trpe dovolj pod finančnim tlačitelstvom te filokse človeške družbe, a izpoznavati nam je, da so glasoviti drugoverniki — vsaj nas razumete! — jedno najsilnejših nasprotstev slovanstva v Avstriji.

Temu je kriva naša pravicoljubnost, naša vest in naše srce in podlaga tem, nas poveljujočim, čeravno tlačnim nas svojstvom je — naša vera!

Kar je nam katoličanom strogo prepovedano in kar smatramo mi v resnicoljubnosti svoji za vnebovpijo in „smrten“ greh, dovoljeno je znanim nasprotnikom slovanstva brez pogoja in čem krutejša so njih dejanja v smislu človekoljubnosti, tem večji venec slave se jim spleta!

V ožgled istini tej se ne smemo čuditi, ako izgubljammo začasno na materialnih lastinah naših, katere izgube seveda mnogo prouzročujejo o trplost politične zavesti; a po drugi strani se nam ne sme očitati, da je porazu našega blagostanja kriva — „slaba vera“ in nedostatkost spoštovanja do svetnikov.

Toda tudi v tem oziru se nam je tolažiti z izrekom, da krivica in barbarstvo nima stana na sveti, — tolažiti z zavestjo, da nam je zlata bodočnost zagotovljena. V dosego tega cilja treba samo dalje, neodmorno dalje, potóm uma, tezne izomike in trdne zavesti slovanske!

V to pomoz Bog!

Govor

dr. Ferjančiča v državnem zboru dne 18. decembra 1891.

I.

Pravnava vipavskih in notranjskih vodá.

Visoka zbornica! Izpregovoriti hočem najprvo nekaj besed k naslovu „deželna kultura“ ter v tem oziru staviti na vlado potrebno vprašanje. Govoril bodem o vravnavi hudournikov v Vipavski dolini in osušenju notranjskih dolin.

Poslednje besede je izgovorila že za vrati, na ulici, kamor se je odpravila kakor iz nekakega vzroka.

— Da, sedaj vidim, da si ti! rekel je župan, ko si je nekoliko opomogel.

— Kaj praviš, gospod pisar, ni li priamojen ta rogovilež?

— Priamojen, gospod župan!

— Ni li čas, vsem tem razsajalcem dobro posvetiti in navaditi jih na delo?

— Že davno je čas, že davno, gospod župan!

— Ti tepci so si . . . Hudir! meni se je le krič svakinje na ulici čuden zdel . . . Ti tepci so si zabili v glavo, kakor da bi bili mi svinje vkupa pasli. Mislijo, da sem jaz kak njih brat, priprosto kazak! . . . Lehek kašelj, kateri je sledil tem besedam, in kosmat pogled dajali so znamenje, da misli župan govoriti o nekaj važnem. — Leta tisoč . . . teh prokletih letnic si ne morem nikakor zapomniti, — dan je bil tedanjemu komisarju Ledáčemu ukaz, da naj si izbere onega kazaka, kateri je najbolj bistroumen. O! (ta „o!“ je izrekel župan z vzdignjenim prstom) najbolj bistroumen! za spremeljvalca carici. Tačas sem jaz . . .

(Dalje prih.)

O tem sem sicer že obširneje govoril leta 1889; ker pa stvar ne napreduje, kakor želimo, in je potrebno, moram torej nujneje zopet opozarjati na to.

Vipavska dolina je bila nekdanj lepá in rodovitna, a je s časom postala pokrajina, ki več ne more preživiti svojih prebivalcev. Trtna uš uničuje tudi tukaj nekdanj cvetočo vinorejo. Tudi na druge neugodne razmere sem že opozarjal in dokazoval potrebo, da se vravnava hudourniki in tako velikemu delu prebivalstva olajša živinoreja in poljedelstvo.

Vipavska dolina ima tri hudournike in več stranskih potokov. Že dvajset let tukaj voda razdira in potrebno je, [da pomagata dežela in država in odstranita veliko škodo.

Leta 1889. je deželni odbor kranjski poslal inženirja na lice mesta, da si ogleda razmere in presodi izgotovljene načrte. Ta je izrekel sodbo, da je potrebno sistematično delo in ne le poprave ob izviri vodá. Vodotoki so bili že tedaj tako zasuti, da se je bilo bati nesreč.

Dotična sodba se glasi:

„Ker se dna vodá vedno zasilplejo in torej vzvišujejo, zato je vedno slabše. Vipava teče po vsej svoji dolžini. Bela v spodnjem toku in Močilnik na mnogih krajih po nasutem in vzvišenem vodotoku, in sicer meter visoko nad sosednim svetom. Če le jeden dan dežuje, poplavljeni so bližnji travniki, vrti, njive in ceste, in celó del trga Vipave, 7 kilometrov na dolgo in 300—500 metrov na široko. In če tudi voda v vodotoku upade, vendar ostane na bližnjem svetu zaradi nižje lege, dokler ne spuhiti ali zleze v zemljo.“

Isti strokovnjak pravi dalje: „Prva potreba je, da se sistematično vravnava vodá v vodotoku, če hočemo obvarovati z velikim trudom obdelane njive in vrte in revščine prebivalstvo, ki že valed pojemajoče vinoreje in drugih uzrokov trpi veliko škodo.“

Potrebno je torej dvojno. Vravnava bregov pri izviku in izčiščenje vodotokov.

Deželni zbor kranjski je v seji dne 22. novembra 1889. dovolil v ta namen 10.000 gld., ki naj se porabijo v sporazumljenju s poljedelskim ministerstvom in na račun večje svote, katero bode morala dežela dovoliti. V isti seji je zastopnik vipavskega okraja izrekel zahvalo v imenu prebivalstva in izrekel nado, da se delo takoj prične.

Dve leti sta minuli, a se ni še ničesar storilo. Vlada je odgovorila, da je načrt deželnega odbora sicer primeren, ali imel bo de le tedaj vspeh, če se izvrši v celoti. V tem smislu pa po vladnem mnenju Klemenčičev, oziroma Eipertov načrt ne zadostuje, zato je vlada to vprašanje odložila, dokler ne bodo izdelani natančni načrti in določeni proračuni.

Ko je drugo leto to vprašanje zopet prišlo na vrsto v deželnem zboru, bila je burna nebata, ker vsi poslanci so si predstavljali veliko bēdo vipavskega prebivalstva, ki je nastala vsled nenavadne suše. Deželni zbor je naročil deželnemu odboru, naj hitro izdela načrte in proračune, da se delo prične. Prosim torej visoko vlado, naj ne prezre te stvari, ter vprašam ob jednom, kako daleč je stvar dospela in ali je upanje, da se delo prične prihodnje leto. Za to delo je potrebno le vladno pritrjenje.

Kar se tiče odvajanja vodá iz notranjskih dolin, naglašal sem že pred dvema letoma, da je vlada delo pričela in plačala. A delo se je ustavilo, ker se menda prebivalstvo na ljubljanskem barju temu ustavlja, boječ se povodnji.

Toda veščaki trdijo, da bi odpeljavo vodá iz notranjskih dolin ne poplavlila ljubljanskega barja. A če bi se to zgodilo, dokazana bi bila nujna potreba, da se usuši ljubljansko barje. V tem oziru se strinjam s sorojakom, ki je o tem govoril pred petimi dnevi, in vesel me obljuba g. poljedelskega ministra, da se vlada za-

nima za osušenje ljubljanskega barja. (Dobro! Dobro! na desnici.)

Za odpeljavo vodá iz notranjskih dolin je treba mnogo priprav, upam pa, da stvar ne bode zaspala.

Pred dvema letoma sem stavil interpelacijo, katero danes ponavljam:

„C. kr. vlada se pooblašča, da prične priprave za vravnavo podzemeljskih vodá na Kranjskem in v ta namen vstavi v proračune milijoracijskega zaklada primerne svote.“

Politični pregled.

Notranje dežele.

Poslanska zbornica vprejela je v seji dne 14. decembra — nadaljevala je proračunsko debato — brez debate poglavje „najvišji sodni dvor“. Pri poglavju „penzijski proračun“ prišel je do besede posl. Gesemann izražajoč željo, da se udovam in sirotam državnih uradnikov stanje poboljša. Sedanje določila za pokojnine niso več za rabe, kajti stare so že 120 let. Poleg ozirov na finančno stanje države treba tudi ozir jemati na najelemantarnejšo človečnost. Vsaj se ni ozir jemalo na finančno položeno, ko se je v poslednji seji Lloyd dovolilo 50 milijonov. Avstrijski državni uradniki zaslužijo vender, da se nanje istotako ozir jemlje kakor na Lloydovo družbo. — Posl. Kraus povdarja žalostno položeno umirovljencev in umirovljenic. Celó vdove višjih uradnikov primorane so apelovati na privatno milosrdje. Plače nižjih uradnikov treba poboljšati in govornik pričakuje, da gospod finančni minister obrne pozornost svojo temu uprašnju. — Finančni minister dr. Steinbach povdarja, da bi v poboljšanje plač uradnikom in slugom, kakor zahteva dotična peticija društva državnih uradnikov, trebalo 6 milijonov goldinarjev. Z ozirom na obstoječe finančne odnošaje ni možno ugoditi zahtevi tej. Glede draginskih doklad povdarja minister, da treba v prvi vrsti ozir jemati na induvidualistične razmere. Misliiti treba, da se najprvo pomore onim, ki najnujnejše potrebujejo pomoči. Glede pokojnin priznava g. minister, da so skromno odmerjene, a pomisliti treba, da tu v mnogih slučajih prikoči carska milost na pomoč. Proračun penzij znaša poprečno 42½ odstotkov proračuna plač. Ako bi hoteli opustiti dosedanje prakso, premenile bi se seveda tudi te številke. Minister zagotavlja, da hoče vsikdar pozorno slediti temu uprašnju ter pomoči kolikor dopuščajo skromni odnošaji. Tudi posl. Lupul se je potozal za zboljšanje stanja uradnikov. Posl. Adamek je govoril o razmerah pri avstrijski severno-zapadni in južno-severni nemški zvezni železnici povdarjajoč, da je v države gospodarskem in finančnem interesu, ako se ti železnici upravljati redno, ter da se koristni države ne podrojujejo koristim delničarjev. Ti dve železnici sti glasoviti gledé brezobzirnosti proti občinstvu. Poslanec Herbst je oporekal posl. Adameku. — Za nas avstrijske Slované prezanimiva je bila debata o poglavju „skupne zadeve“, kajti pri tej priliki potezal se je kaj krepko za našo čast drugorodec — Nemeč. Mož ta je bil dunajski poslanec, dr. Lueger. — Govornik ta je rekel, da s predloženimi novimi trgovinskimi pogodbami napravijo najbolje kupčijo ogerski skupuhi s žitom. V prilog tem ljudem oškodovan je velik del industrije in velik del obrtnije dunajske je uničen. Novih pogodb ne moremo biti veseli iz dvojnega ozira: se stališča političke neodvisnosti domovine naše in se stališča gospodarske neodvisnosti Avstrije. Sklicevaje se na izrek nemškega kancelarja Caprivija — da treba svéta iskati le pri Nemcih in Madžarih — protestuje govornik proti temu, kakor da so avstrijski Nemci in židovski liberalci jedno in isto. Osobito pa protestuje govornik, da se

Čehi, Rumuni, Slovake, Slovence in Hrvate smatra — kakor je to storil nemški kancelar — kot nekaj čisto postranskega, kot gentes minores, češ, da se lahko kar preide na dnevni red preko interesov teh narodnosti. Nemški kancelar meni, da — kadar se govori o Avstriji — treba misliti le na Nemce in Madžare, vse drugo je le nekaka priklada. Kot Avstrijec oporeka govornik temu. Govornik je vakliknil: „Jaz poznam v Avstriji le jednako pravne narodnosti ter smatram vsacega Čeha, Srba, Slovence itd. kot avstrijskega sodržavljana in želel bi, da tudi v Ogerski nimamo tlačnih narodov. Caprivi naj se bolje nauči zgodovine avstrijske in uveri se, da so Čehi, Slovenci, Hrvatje itd. v kritičnem času žrtvovali kri in svoje otroke za avstrijski prestol in uprav v ta namen, da so priborili ogersko krono prestolu habsburškemu. Govornik se spominja nekega govora ogerskega posl. dra. Čotvösa, ki je rekel: „Tu sicer ne tiramo politike, toda nabiramo si zaklade narodne samozavesti, da je ostavimo poznejšim rodovom; dokler bode stal Henczijeve spomenik pred ministerstvom ogerske deželne brambe, dokler se bode žalila naša narodna zvest po razobešanju črno-rumene zastave, po sviranju avstrijske cesarske himne na sv. Štefana dan in po raznih germanizacijah, moramo javno gojiti te slavne spomine (iz leta 1849).“ To so torej tisti Madžari, pri katerih bi hotel Caprivi informacij iskati. Pomisliti treba, kolika drznost tiči v teh besedah. Tu pri nas v Avstriji nas ne žali črno-rumena zastava in ni ga Slovence ali Hrvata, ki bi se čutil po njej žaljenega. Lueger je nadaljeval, da se trgovinske pogodbe glase le na korist Židov. Vse židovsko časopisje vzradostilo se je, ko so se prijavile te pogodbe. Vsikdar pa, kadar se ti-le radost, obide govornika neka slutnja, da bodo drugi jokali. Čudno je vsakako, da so se te pogodbe tako dolgo držale tajne in da se sedaj toli hlastno hočejo rešiti. To je sumljivo. Tok avstrijskega političkega in gospodarskega upliva ne meri v Nemčijo, Italijo, Švico ali Rusijo, ampak v države na balkanskem poluotoku. Tam najde kupovalcev industrija in obrtnija naša. Tam žive ljudstva, ki so pošteno branila narodnost svojo proti Turkom. Rumuni, Srbi in Bolgari ne goje želje, da bi postali Rusi, ampak pridružiti se hočejo državi, koja bi jim jamčila svobodni razvoj narodnosti svoje. Kakor hitro se je zrušila slava kralja Milana, tako se je zrušil naš upliv v Srbiji. Ako se narodnosti te ozrejo na svoje naravne zaveznike v Avstriji, ne opazijo družega, nego da se njih bratje po rodu tlačijo na nezastavljan način. Notranja madžarska politika upliva usodepolno na našo vnanjo politiko. Politika ta mora prenehati, ako si hočemo pridobiti upliva na balkanskem poluotoku. Le Židje predstavljajo se na balkanskem poluotoku. Treba je čitati zgodovino gradnje srbskih železnic, da se prepričamo o brezdu smrada in korupcije. Zato ponavlja govornik, da, ako si hočemo pridobiti upliva na Balkanu, treba dati slovo tem tradicijam ter se povrniti k vnanji politiki princa Evgena, cesarice Marije Terezije in cesarja Josipa II. Grof Andras hotel je Bosno osvojiti z dvema kompanijama in jedno godbo. To je bila zmota, ki nas je stala mnogo žrtve na krvi. Ako bi se nadaljevale take zmote, ako bi hoteli pod rudečo-belo-zeleno zastavo pridobivati na Balkanu, stalo bi nas to še večjih žrtve. Priti mora čas, ko črno-rumena zastava postavi nekoliko v senco rudečo-belo-zeleno. Črno-rumena zastava bódi znak pravice in poštenosti.

Luegerju je takoj odgovarja ministerpredsednik grof Taaffe obžalovaje, da se tako govori v trenutku, ko se je ustvarila možnost utrditi političko zvezo treh

držav ne le v političnem, ampak tudi v gospodarskem obziru.

Tako postopanje da ni politično. G. ministerski predsednik zagovarjal je vlado ogersko, ki služi istemu cesarju in s kojo moramo hoditi roko v roci.

Izjavam ministerskega predsednika pridružil se je poslanec Plener. Poslanec Dipauli je obžaloval ta dogodek, sicer je pa priznaval, da je proti pogodbam mnogo trgovinsko-politiških pomislekov. — Za Dipaulijem se je zopet oglasil Luoger izjavljajoč, da se mu nikakor ne zdi čudno, da se je grof Taaffe potegnil za vlado ogersko, zato pa treba, da poslanci govore odkrito in brez pridržkov. Razžaliti ni hotel govornik nikogar in nikakor ni smeti zamenjavati Caprivija z državo nemško. Stranka, ki se je toli zaogrevala nad Avstrijo, kakor se je nemško liberalna, nima pravice govoriti o patrijotizmu. Zatem so g. ministerskega predsednika in vlado, ki je sklenila te pogodbe, proslavljali posl. Herbst, Neuwirth ter — Poljak Bilinski. Te poslednji gospod zabrel je celo tako daleč; da je trdil, da se ne le država ne sme vtikati v notranje razmere kake druge države, ampak celo poslanec jedne dežele ne bi se smel vtikati v razmere kake druge dežele. Gospod Bilinski, to ni res! Vsklik ta nam na novo priča, kako prijatelji avstrijskim slovanskim narodnostim so ti Poljaki. Po takem bi morali mi koroške naše rojake kar prepustiti žalostni usodi — narodnemu poginu — in naši poslanci ne bi smeli črhiniti niti besedice v obrambo teh trpinov. Lepa perspektiva v bodočnost, ako taki gospodi slovenski poslanci pripomorejo do kartelne večine!

Različne vesti.

Odbor polit. društva „Edinost“ ima jutri ob 10. uri predpoludne svojo sejo v prostorih „Del. podpornega društva“. Gg. odborniki so naprošeni, da se polnoštevilno udeležijo seje te.

Trgovinski mister Baqqehem obšel je na hripi.

Tržaška posojilnica in hranilnica. K temu važnemu in koristnemu zavodu prijavilo je svoj pristop že več rodoljubov, kateri so mu tako položili prvi temelj. Želeti bi bilo, da bi gospodje, ki mislijo postati udje tržaške posojilnice in hranilnice, v kratkem svoj pristop prijavili, da ona z novim letom razširi svoje delovanje po vsem Trstu in okolici. Uradne ure so v nedeljo od 10—12 dopoludne in v arado od 3—4 popoldne v via Molin piccolo št. 1.

Vender! Kakor čujemo je naučno ministerstvo razveljavilo naredbo deželnega šolskega sveta koroškega glede učnega jezika na ljudskih šolah v St. Jakobu v Rožni dolini in na Tolstem vrhu ter ugodilo rekurzom teh dveh občin. No, kaj pa je z rekurzom naših tržaških očetov? Tudi mi smo tu!

Važna vest. Dunajski listi javljajo, da vstopi v kabinet eden član združene nemške levice kot minister brez portfella.

Iz državnega zbora. V seji dne 16. decembra obravnavali so finančni zakon za leto 1892. V seji so govorili dr. Gregor (izredno ostro), Lienbacher, Ferjančič, Rolsberg, Gregorec in princ Karl Schwarzenberg. Finančni minister Steinbach je odgovarjal na izvajanja Gregrova. Dne 17. t. m. govoril je generalni govornik posl. Herold proti finančni postavi. Poročevalec Plener je rekel, da se pravna akcija mora izvesti. Koncem seje interpelevali so posl. Spinčič in tovariši ministra za notranje zadeve radi napadov z italijanske strani na Hrvate in Slovence v okraju poreškem. S to sejo se je zborovanje prenehalo ter je prihodnja seja najbrže dne 8. januarja bodočega leta. O

sejah teh priobčimo podrobnejše poročilo v prihodnji številki.

Iz odseka za trgovinske pogodbe. Državnozborni odsek, izvoljen v pospeševanje trgovinskih pogodb, posvetoval se je dne 17. t. m. Posl. princ Lichtenstein izjavil se je proti pogodbam. Posl. Rosenstock in Beer za pogodbe. Posl. Dipauli je proti pogodbi z Italijo, ker je Tirolska oškodovana po carini na vino.

V seji dne 18. t. m. izjavil se je posl. Šuklje za pogodbe, ker je smatra kot garancijo za evropski mir. Posl. Rožbič je proti pogodbi z Italijo. Slednjič je odsek z večino glasov odobril vse pogodbe.

Tržaški mestni svet ima nocoj sejo. Na dnevnem redu je poročilo juridiškega in peticijskega odseka, tikajoče se činov, kojih je obdolžen veleč. g. kapelan škedenjski, Rajko Logar.

Mestni proračun za leto 1892. kaže nam primanjkljaj blizu 800.000 gld. Da se pokrije ta primanjkljaj, priporoča magistrat izvanredno doklado na državni užitinski davek za prvih pet let po 25, 20, 15, 10 in 5 od sto in posojilo 450.000 gld.

Za družbo sv. Cirila in Metoda v Trstu nabral je „Barovence“ dne 13. t. m. pri Glencu v Škedenju gld. 180.

Za božičnico so darovali: (Dalje) ga. Ema Abram 2 gl. g. Čok 50 nv. g. Fany Dolenc 50 nv. g. L. Černe 50 nv. g. F. Goriup 1 gl. g. Ant. Lavrenčič 2 gl. g. Slavik 70 nv. g. Susan 1 gl. g. Polič. Muha 1 gl. ga. Lampe 1 gl. g. Kocijančič 1 gl. ga. Lavrič 1 gl. ga. Gulič 120 ga. Krajnc 1 gl. g. Candolini 1 gl. g. Grebenc 60 nv. ga. I. Gasperčič 1 gl. ga. Šuka: eno volneno ruto, 3 pare nogovic in eno deško, kapo, g. Nabergoj Marija: 6 parov nogovic, in 12 žepnik rut, g. Dragotin Hrovatin 6 mornarskih majic, ga. M. Milavc: 2 srajci, 1 spodnjo kiltjo, 1 avitice in 2 ruti, g. Dragojila Germek 2 gl. g. Milan Šašel 2 gl. g. Frančišek Ponikvar 1 gl. A. G. 1 gld. ga. Vekos. Valenčič: 5 rut, 4 žepne robce, 2 para spodnjih hlač, 5 parov nogovic in 2 para zapestnic, g. Bogomila Valenčič 2 kapci, 3 žepne robce, in 2 para zapestnic. Neimenoval eno deško suknjico. g. U. en par čevljev.

Božičnica v otroškem vrtu v Rojanu je v torek dne 22. t. m. Začetek je točno ob 5 uri pop. po sledečem vnapredu: 1. Molitev. 2. Govor g. prvomestnika. 3. „Božičnica“, otroški zbor. 4. „Domovini“, deklam. Zlobec K. 5. „Pod lipo“, (otroški zbor). 6. „Božično drevo“, deklam. Venutti A. 7. „Tratica in lipo“ (otroški zbor). 8. „Detinsko zaupanje“, deklam. Zadnik T. 9. „Slepec“ (otroški zbor). 10. „Mladi vojaci“, (prizor), Mihelič, Vihtelič, Gorjup, Ferluga. 11. „Avstrija moja“ (otroški zbor). 12. Zahvala (Čokelj Mar.) 13. „Cesarska pesem“ (zbor). 14. Govor voditelja otr. vrta. 15. Deljenje daril otroščičem. Odbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda na Greti vabi k tej božičnici vse one, kateri so kaj darovali v korist otroščičev, posebno pa vse rodoljube in seljake IV. okraja.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti, oziroma za otroški vrt v Rojanu nabral je Proseški čast. gosp. župnik med družabniki družbe sv. Mohorja svojega okraja 3 gold. 40 novč. Tudi lansko leto ob priliki razdelitve knjig družbe sv. Mohorja nabral je isti gosp. župnik blizo enako svoto — kar je pač posnemanja vredno!

Daroval je ob priliki zadnje veselice „Adrije“ v gostilni „Pri Ferlugi“ na Greti še g. N. N. iz Barkovelj 1 gld., kar je bilo pri zadnjem izkazu izostalo.

Vabilo na „Silvestrov večer“, ki ga priredi telovadno društvo „Tržaški Sokol“ dne 31. dec. 1891. v prostorih dvorane „Mally“ (ulica Torrente št. 16). Spored. 1. Veljko Sviglin: „Potpourri bolgarskih narodnih pesmi“, udara tamburaški zbor. 2. Vj. Klaič: „Svračanje“, poje kvartet s

spremljevanjem tamb. zbora. 3. Hudovernik: „Naša zvezda“, kvintet. 4. Jahoda: „Döblingská polka“, udara tamb. zbor. 5. Dr. B. Ipavc: „Planinar“, ženski kvartet. 6. „*“: „Mihova ženitev“, zbor. 7. Borovščakov: „Pavliha“, šaljiva pripovedka z narodnim petjem, izvršuje g. Borovščakov. 8. Tombola. Po zvršenem programu je prosta zabava in ples. — Začetek je ob 9. uri zvečer. — Članovi in njihove družine so ustoppine prosti, nečlani plačajo po 30 nvč. za osebo. — NB. Bratje Sokoli so prošeni, da se udeležijo te zabave v društveni obleki.

Na slovenskem oddelku deželne kmetijske šole v Gorici bodo letos dvoletne preskušnje dne 23. decembra t. j. v arado od 9—12 ure predpoludne. — Vodstvo šole vabi k preskušnjam najljudnejše vse posestnike in prijatelje kmetijstva.

Iz Podmelca nam pišejo: Razvoj vsega našega javnega življenja sili dandanes k združenju enakomislečih v dosego skupnih dobrih namenov. To je res budilno geslo v spoznavanje znamenja časa. Združenje, sloga, edinost so po vsej pravici bistveni temelji naše prihodnosti, zato ostanejo te besede neizrecljivega pomena. Nesloga pripelje človeka v obupnost, ako se nahaja pod železnim mečem gospodarja, kateri se poslužuje zlobnih strastnih sredstev, da si zamore nadomestiti priljubljenca; gotovo je takemu hlapcu premeščenje jutranja zarja mladega dne. Ako je že združenje posamičnih stanov tako važnega pomena, toliko večjega mora biti vez raznih stanov, narodov in držav. V neslogi ni vspešnega delovanja ne na duševnem niti na znanstvenem in narodnem polju, kajti prvi se mastijo pri maslenih poticah, — zadnji pa stoka in moči z bridkimi solzami kruh pokorščine. Doživeli smo res žalostne čase, v katerih je začela celo peronospera preprirov in predsodkov okuževati cvetoči narod: bije se načelni boj prihodnosti. V slogi zmaga! saj so bili narodi po milosti rešeni iz suženjstva in gotovo prisveti tudi zmagovalna zarja račel: „Emites spritum et renovabis faciem terrae“. „Post nubila phoebeus“. Govorivši že o združenju, priti moramo k stvarnemu dogodku, kateri nas je k dopisu izpodbudil. Naša župnija ima čudno razdelitev: Podmelec, Kneža, Selo, Rakovec, Loje, Lisc, Telmine, Hum in Grape imajo svojo duhovnijo z tremi županijami. Čudno! Kneža in Telmine spadajo pod Grahovsko županstvo, Rakovec pod Ponikve, Podmelec z drugimi frakcijami pa je že od leta 1849. združen in podrejen Tolminski občini. Kadar se je to združenje vršilo, se najbrže posamične občine niso upale postavnih dolžnosti izpolnjevati. Stvari so se v teku časa temeljito predrugačile, načela in pogoji, takrat merodajni, so sedaj odstranjeni. Kmet je začel z večjo pozornostjo opazovati in slediti pota občinskega gospodarstva ter je sprevidel, da je Tolminsko županstvo z delom preobloženo.

Po členu VII. postane z dne 5. marca 62. drž. zak. z leta 1882 v št. 18, se smejo občine, ki so bili z drugimi zjedinjene v jedno občino po postavi dne 17. marca 1849 št. 170 dopoln. zvezka drž. zak. z leta 1849., z deželno postavo zopet razdružiti in smejo se vstanoviti kot posebne politične občine, zá-se, ako zamore vsaka teh občin zá-se opravljati dolžnosti, ki jo zadevajo po členu gori navedene postave. S posebnim zanimanjem zavedajo se tudi naši ljudje opravičenih terjatev in pravice, zato so se združile občine Lubinj, Pomelec, Klovže in Selo, da bi se postavnim potem razdružile od Tolminske občine z ustanovitvijo svoje županije, ter so se obrnile s prošnjo do deželnega zbora, naj v občini blagor tudi dejanstveno izvede njih želje.

Tudi cesta po Baški dolini bi zelo pospeševala gmetni blagor naših okoličninov, kajti omenjena cesta bi bila najkrajša zveza z glavno cesto po Loški dolini in tako se ognemo strmega Humu, kateri nas spominja na rajski kraški apnenik. Zasta-

rele opravičene terjatve je treba večkrat podkuriti, dokler je ne reši uprašanje časa in tako je letos zopet naš velezaslužni poslanec dr. Gregorčič to zadevo priporočal visoki državni zbornici.

K o m e n s k y.

Bralno društvo pri sv. Juriji ob Taboru bo imelo dne 27. decembra t. l. ob 5. uri popoldne v društveni sobi svoj redni letni občni zbor, h kateremu se p. n. člani uljudno vabijo. Dnevni red. 1. Zapisnik zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Volitev predsednika in odbora. 4. Določitev časopisov in knjig za leto 1892. 5. Slučajnosti. Po dnevnem redu prosta zabava.

Radi veleizdaje pričela se je predvčerajšem pred porotnim sodiščem dunajskim obravnava proti trgovskemu agentu Attiliju Pieriju, Vincencu Gorzaliniju in Josip Annuto. Tem-le došel je dne 11. avgusta z Dunaja paket, v kojem se je nahajalo 82 izvodov časnika „Eco dell'Alpi Giulie“ in 660 izvodov spisa „Occasione eccezionale“, kojih vsebina involvuje zločinstvo veleizdaje in razžaljenje Njegov. Veličanstva. Prva dva sta iz Kopra, poslednji je iz Trsta. Zagovarjata jih dva dunajska odvetnika. Pri zaslišanju rekel je Pieri, da je bil pač član „Pro Patrie“ da se pa ni bavil z iredentizmom. Istotako tajita Gorzalini in Annuto. Obravnava vršila se je deloma pri zaprtih vratih. — Porotna sodišče spoznalo je jednoglasno vse tri obtožence nekri-

v i m i.

Poezije. Zbirka liričnih pesem, fantazij, humorističnih balad, rapsodij, satir, pripodob, basnij, prislovic, epigramov, balad in junaških pesem. Založil: Fran Andrejevič Zakrajski. V Gorici. Založil Anton Jeretič. — Tiskal A. M. Obizzi. 1891. — Cena knjigi je: broširana 70 kr., elegantno v platno vezana 1 gld. 10 kr.

Rojakim našim priporočamo najtopleje ta duševni plod moža, ki se od nekaj trudi na slovstvenem polju slovenskem in kojega bitka usoda zares od davno neusmiljeno tepe. Kdor bi si hotel naročiti knjigo to, javi naj to našemu uredništvu.

„Učiteljskega Tovariša“ šte. 24. pri naša sledečo vsebino: Prednosti stoječe pisave v zdravstvenem oziru. — A. Fakin: Kako postopati, da se šolska mladež preskrbuje s potrebnimi učilnimi sredstvi. — Lj. Stiansy: Podobice v abecedniku. — J. Marn: Knjiga Slovenska. — Vprašanja in odgovori. — Književnost. — Naši dopisi: Iz Ljubljane. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica upravnistva. — Listnica uredništva.

„La Scolta“. Pod tem naslovom prišel je izhajati italijanski list za koristi zavarovanja in finančnih stvari. Uredništvo in upravnistvo mu je: Via S. Antonio, št. 5.

Tržno poročilo.

Cene se razumo, kakor se prodaje na dobelo blage za gotov denar).

Cena od far. to far.	
Kava Moea	100 K. 128 — 130.—
Rio biser jako fina	— — — —
Java	— — — —
Santos fina	96.— 98.—
„ srednja	92.— 94.—
Guatemala	108.— 110.—
Portorico	132.— 134.—
San Jago de Cuba	— — — —
Ceylon plant. fina	128.— 132.—
Java Malang. zelena	110.— 112.—
Campinas	— — — —
Rio oprana	116.— 118.—
„ fina	96.— 98.—
„ srednja	92.— 94.—
Cassia ligna v zabojih	28.— — —
Macisov cvet	380.— 390.—
Inger Bengal	— — — —
Papar Singapore	47.— 48.—
Penang	38.— 39.—
Batavia	42.— 43.—
Piment Jamaika	31.— — —
Petrolej ruski v sodih	100 K. 5.75 — —
„ v zabojih	7.50 — —
Ulje bomažno amerik.	33.— 35.—
Lecce jedilno j. f. gar.	41.— 42.—
dalmat. s certifikat.	43.— 44.—
namizno M. S. A. j. f. gar.	50.— 52.—
Aix Vierge	56.— 57.—
„ fina	59.— 64.—
Rošči pulješki	10.50 — —
dalmat. s cert.	11.50 — —
Smokve pulješke v sodih	— — — —
„ v venci	13.50 — —

Limoni Mesina	zabej	4.50	5.-
Pomeranče Puljeske		3.50	4.-
Mandli Bari I.a	100 K.	75.-	76.-
dalm. I.a, s cert.		80.-	82.-
Pignoli		22.-	21.-
Riz italij. najfinejši		21.-	21.-
srednji		16.50	14.-
Rangoon extra		14.-	14.25
I.a carinom		12.-	12.50
II.a		28.-	30.-
Sultanine dobre vrste		18.50	19.50
Suho grozdje (opaša)		19.-	20.-
Cibete		14.-	15.-
Slaniki Yarmouth	100 K.	40.-	44.-
Polenske srednje velikosti		34.50	35.-
velike		11.50	10.-
Sladkor centrifug. v vrečah		9.75	9.5
certifikat		10.-	10.-
Fazol Coka		8.50	8.75
Mandoloni		5.50	5.5
svetlorudeči		5.50	5.5
temnorudeči		5.50	5.5
bohinjski		5.50	5.5
kanarček		5.50	5.5
beli, veliki		5.50	5.5
zeleni, dolgi		5.50	5.5
okrogli		5.50	5.5
mešani, štajerski		5.50	5.5
Maslo		5.50	5.5

Dunajska borza

18. decembra.

Enotni drž. dolg v bankovih	gld	95.35
v srebru		92.-
Zlata rentna		103.90
5% avstrijska rentna		102.30
Delnice narodne banke		1010.-
Kreditne delnice		282.75
London 10 lir sterlin		117.90
Francoski napoleondori		9.36 1/2
C. kr. cekini		5.61
Nemške marke		58.-

Svoji k svojim!

Kdor ima kupiti kuhinjske, namizne in druge priprave, poišče naj trdko

B. MODIC & GREBENC

na voglu Via S. Giovanni in Via Nuova.

Gg. zasebniki, krčmarji in š. duhovščina najde tam v ozbilji vsakovrstnega porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, po najnižjih cenah.

Tudi pisanim naročilom se točno vstreže ter zahtevano blago nemudoma in z najmanjšimi troški dopolnje naročilu.

Specijaliteta.

V zalogi imamo tudi sv. podobe in kipe za okrašenje grobnih spomenikov iz najfinjšega porcelana. 3-5

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pisanimi strojevi providejnu

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU

U TRSTU

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla te preporuča se osobito za ove vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artiju i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, rasporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješće, zaključne račune, ročištnike, punomoći, cjenike, jestvenike, svakevrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli brzom i točnom podvorbom, toli jeftinom cijenom i ukusnom izradbom.

Drži u zalih (skladištu) sve potrebne tiskalice i knjige za crkvene urede.

Onda ima na prodaj aliudeće knjige:

Kmetijsko berilo za nadaljevalne tečajne ljudskih škol in gospodarjev v pouk ciena prije 50 nvč. sada 40 tvrdo vezana n. 60
Sodnijski obrasci sastavljeni B. Trnovcem n. 20
Vilim Tel. prevod Cegnara n. 40
Ljudmila prevod J. Lebana n. 20
Filip prevod Križmana n. 20
Antigona prevod Križmana n. 20
Pjesma o zvonu preveo A. K. Istranin n. 20
Istra pjesma A. K. n. 20

Ove su knjige jako prikladne za darove o praznicah zato ih sl. občinstvu preporučamo.

Kod naručivanja tiskarica i drugog, molimo naznačiti točno naručbu i dotični naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Piazza Caserma št. 2. (uhod iz via Pesa)

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

D. Gustav Gregorin

odprl je svojo

odvetniško pisarno

v Trstu

dnè 7. decembra t. l. (Via Dogana št. 7. II. nadst.

Kar se dobiva

strojev

za kmetijstvo in obrtnijstvo, za pohištvo in za drugo rabo, najde se v zalogi tvrde

Zivic in družb. v Trstu

-60 ulica Zonta 5

vse garantirano in ceneje.

Za zdaj priporoča posebno svoje vinske stiskalnice, mline, sesalke itd. Izdeluje vodovode, mline in druge tvornice na par in na vodo.

Priporoča se omenjena tvrdka vsem rojakom za obilne naročbe.

Nič več kašlja!

PRSI ČAJ

napravljen po lekarničarju

G. B. ROVIS

v Trstu, Corso 47

ozdravi svak kašelj, še tako trdovraten, kakor to spričujejo mnoga naročila, spričevala in zahvale, ki dohajajo od vseh strani in pa uspehi prvih tuk. zdravnikov.

Ta čaj je sestavljen iz samih rastlin in čist kri; ima dober okus in velja en zavoj za 8 dni 60 nvč.

Omenjena lekarna izdeluje tudi pile za prestenje života in proti madronu iz soka neke posebne rastline, katerih uspeh je velik, posebno pri zaprtom trupu, želodčnih boleznih itd. in se lahko uživa o vsakem času brez obzira na dijeto. Ena škatlja velja 30 nvč.

Plašter in tudi tinktura proti kurjim očesom in debelejši koži — cena 3 plaštrov za kurja očesa 20 nvč. — Ena steklenica tinkture 40 soldov.

Edina zaloga v Trstu v lekarni ROVIS, v Gorici v lekarni Cristofolletti, Pontoni in Gliubie. 6-12

V tej lekarni govori se tudi slovenski.

J. PSERHOFERJA

lekarna v Beču, Singerstrasse broj 15.

zum goldenen Reichsapfel.

Kričistilne kroglice, nekdanj imenovane univerzalne kroglice, zaslužijo ta po- bolezn, pri kojih se te kroglice pokazale svoj učinek. Desetletja že se te kroglice splošno razširjene, zapisujejo jih mnogi zdravniki in malo je družin, koje ne bi imele zaloge izbor- nega tega domačega sredstva.

Jedna škatljica z 15 kroglicami stane 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljki po povzetju 1 gld. 10 kr.

Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati porto, in stane: 1 zavitek kroglic 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr.; 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitevov 5 gld. 20 kr., 10 zavitevov 9 gld. 20 kr. (Manj, kot jeden zavitek se ne pošilja).

Prosimo, da se izrečno zahteva

„J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice“

in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis J. Pserhofer v rdečih pisanih, ka- terega je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja 1 posodica 40 kr., prosto poštne 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje 1 posodica 1 gld. 20 kr.

Prah proti potenju nog, škatljica 50 kr., poštne prosto 75 kr.

Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 kr., poštne prosto 65 kr.

Življenska esenca (Pražke kapljice) proti pokvarjenemu želodcu in slabi prebavi stekleničica 22 kr.

Angleški čudežni balzam, proti kašlju, steklenica 50 kr.

Fijakerski prašek, 1 škatljica 35 kr., poštne prosto 60 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuje rast las, škatljica 2 gld.

Univerzalni plašter prof. Stendela, domače sredstvo za rane, otekline itd., posodica 50 kr., poštne prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, izvrstno domače sredstvo proti posledicam slabe prebave, 1 zavitek 1 gld.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge tu- in inozemske farmacevtske specija- litete, ki so bile po vseh avstrijskih časopisih oznanjene.

Razpošiljanja po pošti vrše se točno, a treba je denar poprej doposlati; večja naročila tudi po poštnej nakaznici, stane porto dosti manj kakor po povzetju.

Pri doposiljki denarja po poštnej nakaznici, stane porto dosti manj kakor po povzetju.

7-12

St. 62 pr.

3-3

Natečaj.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Tolminu razpisujeti se službi dveh pisarjev vsaka po 1 gold. na dan.

Prositelji izurjeni v pisavi slovenščine in nemščine, po mogočnosti tudi laščine, naj vložijo lastnoročno pisane prošnje pod- pisanemu predstojništvu do 30. decembra 1891 leta.

Predstojništvo c. kr. okrajnega sodišča v Tolminu, dne 7. decembra 1891.

Tinktura za želodec,

katero iz kineške rabarbare kerhlikov- covega lubja in svežih pomerančnih olupkov prireja G. PICCOLI, lekar „pri angelju“ v Ljubljani, je mehko toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov urejajoče sred- stvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odprtje. — Raz- pošilja jo izdelovatelj v zabojčkih po 12 in več steklenic. Zabojčkih z 12 stekl. velja gl. 1.36, z 55 stekl., 5 kg. teže, velja gl. 5.26. Poštino plača naročnik. Po 15 kr. stekleničico razprodajajo se v vseh lekarnah v Trstu, Istri in na Goriškem. 26-24



Vozni listi in tovarni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: kon- cesijonovani zastop 50-42

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17

ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsbureau für die k. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

Ulica Barriera br. 4 Trst

prodavaju se za najniže cene

vienci za pogrebe,

odjela za andjelice,

24-25

mrtvački liesovi, voščane sveče, umjetno cvieče, predmeti mrtvački za djecu i od- rasle itd. itd. Pokorni Montanelli.

Kôtranove sladčice

katore izdeluje lekarničar

PRENDINI v Trstu

Telefon št. 334.

11-52

Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kôtranove izdelke prepričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kôtranovega izvlečka iz Norvedskega izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtra- nova voda in glavice (Kapsule), lažje so, proizvajajo in prebavijo ter se prodajajo po prav nizkej ceni. Da se ogne ponarejanju na enaj plati vdobljeno ime izdelovatelja Prendini in na drugo besedo Catrame. V Trstu se prodajajo v lekarnici Prendini v škatljicah po 40 kr., prodajajo se tudi v vseh večjih lekarnah v družih deželah.

Veliki polom!

Novi-Jork in London nista prizanesla tudi evropskemu ozemlju, in je bila tudi velika to- varna za srebrnino primorana razdati celo svojo zalogo proti mali odškodnini za delo samo. Pooblaščen sem, da izvršim ta nalog.

Jaz podarim

vsakemu, bodis bogatemu ali ubogemu, naslednje stvari za samoodškodnino v znesku 6 for. 60 kr. in sicer:

- 6 komadov najfinejših nemiznih nožev s pravim angleškim rezalom.
- 6 komadov amer. patent. srebrnih vilic.
- 6 komadov amer. patent. srebrnih žlic za juho.
- 12 komadov amer. patent. srebrnih žličic.
- 1 komad amer. patent. srebrn. zajemalca za za juho.
- 1 komad amer. patent. srebrn. zajemalca za mleko.
- 6 komadov angleških Viktorias-tas.
- 2 komada prekrasnih namiznih svečnikov.
- 1 komad cedilo za čaj.
- 1 komad najfinejši potreševalec sladkorja.

Vseh teh navedenih 42 predmetov stalo je popred nad 40 gld in se dobe sedaj za mini- malno ceno gld. 6.60. Amerikansko patentirano srebro je skozi in skozi bela kovina, koja obrži srebrno barvo 25 let, za kar se jamči. Najboljši dokaz, da ta inserat

ni sleparija

je to, da se javno zavežem, vsakemu, komur bi blago ne ugajalo, brez vgovora povrniti svoto, in nikdo nebi smel opustiti te ugodne prilike, omisliti si to prekrasno namizje.

Pošilja se samo po poštnej povzetju ali predplačilu.

Posebno priporočati je temu pripadajoči čistilni prašek. Škatljica s poukom o porabi vred stane 15 nov.

P. Perlberg's Agentur

der verein. amerik. Patent-Silberwaaren- Fabrik. Wien, II. Rembrandtstrasse 33.

Odlomek iz zahvalnih pisem:

Ker sem z garnituro zadovoljen, naročam zopet nastopno.

St. Ulrich 1. okt. 1891. Anton Santifaller kihar.

6-5 Tirol.

Z Vašo pošiljko sem bila jako zadovoljna, prosim da mi pošljete še jedenkrat in še sledeče.

Oberndorf, 18. nov. 1891.

a/d. Salzach. Tereza Steizer.

Vinski ekstrakt.

Za trenutno napravo izvrstnega zdravega vina, kojega ni moči razločiti od pravega narav- nega, priporočam to že skušano specijaliteto.

Cena 3 kil. (ki zaokupujeta za 100 litrov vina) 5 gld. 50 kr. Recept priloži se gratis. Jamčim najbolji uspeh in zdrav izdelek.

Spirita prihrani,

kdor uporablja moje nenadkriljivo esenco za oja- čevanje žganih pijač; ta esenca podeli pijačem prijeten, rezen okus in se dobiva le pri meni.

Cena 3 gold. 50 kr. za kilo (za 600-1000 litrov) vateši pouk o uporabljanju.

Razum teh specijaliteto ponujam vsakovrstno esence za izdelovanje ruma, konjaka, finih likérov itd. najbolje in nenadkriljivo kakovosti. Recept prilagojo se gratis. Cenik franko.

Karl Filip Pollak,

Essenzen-Specialitäten-Fabrik in PRAG. 5-50

Iščejo se solidni zastopniki.

Tiskarna Dolenc v Trstu.

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.